

Sygn. akt II KK 265/11

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Piotr Hofmański (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSA del. do SN Andrzej Stępka

Protokolant Monika Sieczko

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Małgorzaty Wilkosz - Śliwy,

w sprawie **J. M.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 16 maja 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 30 stycznia 2008 r.,

**oddala kasację a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Kasacja okazała się niezasadna. Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie podziela przywołanego w kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich i dominującego w orzecznictwie poglądu, zgodnie z którym zastosowanie art. 376 § 2 k.p.k. w każdym wypadku uzależnione jest od tego, czy oskarżony, który nie stawiał się na rozprawę bez usprawiedliwienia, złożył wyjaśnienia przed sądem. Wykładnia tego przepisu musi bowiem uwzględniać konfigurację procesową, w której sądowi wolno prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego. Jeśli rozprawa w trybie zwyczajnym dochodzi do skutku po zmianie trybu postępowania z uproszczonego, dokonując wykładni art. 376 § 2 k.p.k. trzeba wziąć pod uwagę treść art. 484 § 2 k.p.k., zgodnie z którym w sytuacji braku możliwości rozpoznania sprawy w terminie wskazanym w art. w art. 484 § 1 k.p.k., sąd rozpoznaje sprawę w dalszym ciągu w postępowaniu zwyczajnym. Skoro art. 484 § 2 k.p.k. nakazuje prowadzenie rozprawy w dalszym ciągu, to oznacza to między innymi skuteczność czynności procesowych dokonanych przed zmianą trybu, a więc jeszcze w postępowaniu uproszczonym. Jeśli zatem przed zmianą trybu ujawniono wyjaśnienia oskarżonego złożone uprzednio w postępowaniu przygotowawczym, co jest wszak dopuszczalne w świetle art. 479 § 2 k.p.k. w sytuacji niestawiennictwa oskarżonego, którego obecność na rozprawie nie jest obowiązkowa, to owo ujawnienie wyjaśnień trzeba uznać za równoważne z punktu widzenia procesowych konsekwencji tej czynności ze złożeniem wyjaśnień w postępowaniu sądowym. Przyjęcie odmiennej interpretacji oznaczałoby, że ustawa z jednej strony pozwala na prowadzenie postępowania „w dalszym ciągu”, z drugiej zaś nakazuje powtarzanie czynności, która przeprowadzona była uprzednio przed zmianą trybu i której rezultatem jest wprowadzenie do procesu dowodu z wyjaśnień oskarżonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z

dnia 20 lipca 2011 r., V KK 167/11, OSNKW 2011, nr 9, poz. 85, w którym wywieziono, że w sytuacji gdy wobec przekroczenia terminu przerwy w rozprawie określonego w art. 484 k.p.k. następuje zmiana trybu postępowania z uproszczonego na zwyczajny, nieusprawiedliwiona nieobecność oskarżonego na rozprawie nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu tej rozprawy "w dalszym ciągu", jeżeli złożył on już wyjaśnienia w toku postępowania sądowego (art. 376 § 2 k.p.k.), albo wprowadził tych wyjaśnień nie złożył i odczytano je w trybie art. 479 § 2 k.p.k., ale o terminie rozprawy, na której dochodzi do kontynuowania rozpoznawania sprawy - w postępowaniu zwyczajnym - oskarżony został zawiadomiony).

W rozpoznawanej sprawie oskarżony J. M. nie stawił się na rozprawę w postępowaniu uproszczonym wyznaczoną na dzień 14 listopada 2007 r., w związku z czym Sąd, powołując się na przepis art. 377 § 3 k.p.k. postanowił prowadzić postępowanie pod nieobecność oskarżonego, a ponadto na podstawie art. 377 § 4 k.p.k. ujawnił i odczytał wyjaśnienia oskarżonego złożone w toku postępowania przygotowawczego (niczego nie zmienia tu okoliczność, że Sąd wadliwie powołał podstawę prawną dokonanych czynności, albowiem w postępowaniu uproszczonym stawiennictwo oskarżonego na rozprawie nie jest, zgodnie z art. 479 § 1 k.p.k., obowiązkowe, a podstawą odczytania wyjaśnień złożonych w postępowaniu przygotowawczym był w istocie art. 479 § 2 zdanie pierwsze k.p.k.). Następnie, w dniu 11 grudnia 2007 r. Sąd Rejonowy, wobec niezawiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy, odroczył ją do dnia 30 stycznia 2008 r. Na ten termin oskarżony się nie stawił, niemniej doręczenie zawiadomienia o jej terminie uznano za skuteczne ze względu na podwójne awizowanie adresowanej do oskarżonego przesyłki. Sąd postanowił prowadzić rozprawę w dalszym ciągu w trybie zwyczajnym na podstawie art. 484 § 2 k.p.k., a nadto, na podstawie art. 376

§ 2 k.p.k. sąd postanowił prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego, który prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawiał się na nią.

Nie ulega wątpliwości, że w układzie procesowym, który wystąpił w rozpoznawanej sprawie, jeszcze przed zmianą trybu postępowania na zwyczajny, doszło do wprowadzenia do procesu dowodu z wyjaśnień oskarżonego, które odczytano w toku rozprawy. Skoro zatem następnie doszło do zmiany trybu postępowania na zwyczajny, prowadzone było ono „w dalszym ciągu”, jak chce tego przepis art. 484 § 2 k.p.k. Nie było zatem potrzeby odbierania wyjaśnień od oskarżonego, skoro dowód z tych wyjaśnień został już uprzednio, zgodnie z przepisami procedury, przeprowadzony. W konsekwencji nie można przyjąć, że doszło do naruszenia prawa procesowego poprzez prowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego, albowiem art. 376 § 2 k.p.k. takie procedowanie w trybie zwyczajnym właśnie umożliwia.

Tym samym twierdzenie autora kasacji o naruszeniu art. 376 § 2 k.p.k. oraz art. 374 § 1 k.p.k., które stanowić miałyby przyczynę odwoławczą o charakterze bezwzględnym, nie znajduje dostatecznego uzasadnienia, co skutkuje uznaniem kasacji za niezasadną i jej oddaleniem.